



## **Brug biblioteket - find informationen**

### **kompedium i biblioteksvejledning og informationssøgning**

Kastrup, Eva Hjorth; Kristiansen, Dorthe; Kaad, Lene; Weile, Martin

*Publication date:*  
2008

*Document version*  
Også kaldet Forlagets PDF

*Citation for published version (APA):*

Kastrup, E. H., Kristiansen, D., Kaad, L., & Weile, M. (2008). *Brug biblioteket - find informationen: kompedium i biblioteksvejledning og informationssøgning*. Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek, Det Farmaceutiske Fakultet, Københavns Universitet.

# Brug biblioteket - find informationen

Kompendium i biblioteksvejledning og informationssøgning



Udarbejdet af medarbejdere ved  
Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek, Det Farmaceutiske Fakultet  
Københavns Universitet  
2008

# Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse .....	2
Forord .....	3
Kapitel 1 – Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek .....	4
Kapitel 2 - Informationssøgning .....	10
Kapitel 3 – Informationssøgning på Internettet.....	16
Kapitel 4 – At skrive og læse en reference .....	19
Kapitel 5 – At skrive en henvisning til en litteraturliste.....	25
Vejledning til bilag.....	26
Bilag 1 - Procedure for Farm-basen, Enkel søgning.....	27
Bilag 2 - Procedure for Farm-basen, Register-opslag .....	28
Bilag 3 - Procedure for søgning og bestilling i Bibliotek.dk .....	29
Bilag 4 - Tips til søgning i PubMed .....	30
Bilag 5 - Procedure for litteratursøgning i PubMed.....	32
Bilag 6 - Procedure for at gemme og åbne gemte søgninger i PubMed.....	33
Bilag 7 - Procedure for Fremskaffelse af litteratur .....	34
Bilag 8 - Procedure for Fremskaffelse af artikler .....	35
Bilag 9 – Bogliste .....	36

# Forord

Dette kompendium er tænkt som støtte for undervisningen i biblioteksvejledning og informationssøgning i studiestarten men kan også bruges som en hjælp senere i farmaceutstudiet. Kompendiet supplerer undervisningen i biblioteket i studiestarten, som er på 3 t. i alt for hvert hold.

Formålet med kompendiet og undervisningen i studiestarten er at skabe gode forudsætninger for at benytte Det Farmaceutiske Fakultetsbiblioteks materialer og servicetilbud.

I dette kompendium introduceres biblioteket, og hvordan man som studerende på Det Farmaceutiske Fakultet, Københavns Universitet bruger det.

Bibliotekets online-katalog FARM samt andre relevante baser i studiestarten præsenteres og søgevejledninger til baserne er vedlagt som bilag bagerst i kompendiet.

I øvrigt indgår der i kompendiet overvejelser over, hvordan man tilrettelægger en informationssøgning, samt hvordan man skriver referencer og i denne sammenhæng bruger Vancouver Standarden. Desuden er der også et afsnit om brug af Internet i forbindelse med informationssøgning.

Juni 2008

Eva Hjorth Kastrup, Dorte Kristiansen, Lene Kaad, Martin Weile  
Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek

## Tak til:

Henrik Christensen, Det Biovidenskabelige Fakultetsbibliotek, for inspiration, sparring og udlån af skabeloner til procedureoverblik i afsnit 2 og til bilagene i dette hæfte.

# Kapitel 1 – Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek

## Biblioteksvæsenet og FARMA-bib

Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek (FARMA-bib) er et forskningsbibliotek på Københavns Universitet (KU), Det Farmaceutiske Fakultet (FARMA) og en del af det danske offentlige biblioteksvæsen.

Biblioteksvæsenet kan opdeles i to sektioner:

- o Folkebibliotekerne
- o Forskningsbibliotekerne

I Danmark er der traditionelt et effektivt samarbejde mellem alle bibliotekstyper. Folkebibliotekerne er lovmæssigt forpligtet til at fremskaffe litteratur til sine brugere, hvad enten den skal lånes fra et andet dansk folkebibliotek eller forskningsbibliotek. Også forskningsbibliotekerne er sædvanligvis parate til i vidt omfang at forsøge at låne materialer hjem fra forskellige nationale eller internationale samarbejdspartnere.

### Folkebibliotekerne

Alle kommuner i Danmark har et folkebibliotek. Disse biblioteker har en lovmæssig forpligtigelse til ... "at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder Internet og multimedier".

Især de store folkebiblioteker har omfattende samlinger af materialer, som også er relevante for studerende på de videregående uddannelser. De kan være et godt supplement til at finde litteratur om mere generelle emner.

### Forskningsbibliotekerne

Forskningsbibliotekerne er vidt forskellige med hensyn til størrelse, fagområder, administrative forhold og personale.

Bibliotekerne er tilknyttet institutioner for forskning og højere uddannelse og har derfor indsamlet information og litteratur inden for afgrænsede emneområder. Derfor bliver samlingerne meget specifikke og uddybende inden for det fagområde, som moderinstitutionen repræsenterer. Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek har for eksempel landets mest omfattende samling af farmaceutisk litteratur.

Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek er en del af KUBIS (Københavns Universitets Biblioteks- og Informationsservice), som er et samarbejde mellem alle de forskellige biblioteker, som tilsammen betjener Københavns Universitet. KUBIS er etableret for at give en ensartet og tidssvarende service til alle studerende på Københavns Universitet.

### Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek

Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek er et arbejdsredskab for Fakultetets personale og studerende men er samtidig et offentligt bibliotek og betjener derfor også eksterne enkeltlånere og virksomheder.

FARMA-bib's materialesamlingen afspejler fakultetets fagområder: kemi, medicinalkemi, naturstofkemi, biologi, farmaci, samfundsfarmaci og farmakognosi.

Institutbibliotekerne på Det Farmaceutiske Fakultet har også en bestand af egne bøger og tidsskrifter, som kan lånes via FARMA-bib på nær Afdeling for samfundsfarmaci (S) som stiller deres materialer til rådighed på eget bibliotek men ikke låner ud til studerende.

## Bibliotekets hjemmeside

Bibliotekets hjemmeside <http://www.farma.ku.dk/bibliotek/> er et godt udgangspunkt for at skaffe sig overblik over, hvilke muligheder og services biblioteket tilbyder. Foruden nyheder og generel information om biblioteket giver hjemmesiden en nem adgang til bibliotekets databaser, en internetvejviser med linksamlinger til relevante kilder på nettet samt adgang til bibliotekets bestand af elektroniske tidsskrifter og bøger mm.

## Åbningstid

Biblioteket og grupperum 1 og 2 er åbent:

- |                    |  |
|--------------------|--|
| o Mandag – torsdag | kl. 9–17.30 (begrænset betjening 16-17.30) |
| o Fredag           | kl. 10–16                                  |
| o Lørdag og søndag | lukket                                     |

Stillelæsesal og grupperum 3 og 4 er åbent:

- |                    |             |
|--------------------|-------------|
| o Mandag – torsdag | kl. 8–17.30 |
| o Fredag           | kl. 8-16    |
| o Lørdag og søndag | lukket      |

## Bibliotekssalen

I **ekspeditionsskranken** foregår udlån og aflevering, afhentning af reserverede materialer, salg af kopikort mm. Her bliver man også oprettet som låner.

I **informationsskranken** kan man få hjælp af en bibliotekar eller forskningsbibliotekar til at besvare faglige spørgsmål. Man kan få vejledning i brug af bibliotekets trykte og elektroniske materialer og generel hjælp til brugen af biblioteket.

Brugerne har selv direkte adgang til bøger og tidsskrifter. Ældre litteratur befinder sig i fjernmagasinerne F1 og F2, hvortil der ikke er direkte adgang, men bøger og tidsskrifter bliver efter bestilling hentet frem fra magasinerne om morgenen, inden biblioteket åbner kl. 9.00 og igen kl. 11.30.

Biblioteket er forsynet med trådløst netværk. Det betyder, at bærbare PC-ere med en VPN-klient installeret kan anvende de elektroniske ressourcer, som biblioteket stiller til rådighed. Spørgsmål om hvor og hvordan man får en VPN-klient installeret, skal den studerende rette til IT-afdelingen og De studerendes Råd.

## Andre faciliteter

Biblioteket har foruden den almindelige bibliotekssal også fire **grupperum** og en **stillelæsesal**. Grupperummene kan reserveres for max. 3 timer pr. dag. Stillelæsesalen kan benyttes i hele åbningstiden, men der kan ikke reserveres pladser.

Overfor bibliotekssalen findes et undervisningslokale med 10 PC'ere som foruden WORD og EXCEL har installeret de samme programmer, som findes på bibliotekets PC'ere. Dette lokale må benyttes som **databar**, såfremt lokalet er ledigt, hvilket fremgår af opslag uden for døren.

På gangarealet mellem grupperum og bibliotekssalen findes **aflåselige skabe** som frit kan benyttes af fakultetets studerende. Skabene er beregnet til at opbevare biblioteksmaterialer og egne bøger efter behov. Skabene kan lånes for en periode 90 dage.

## Find bogen/tidsskriftet i FARMbasen

FARMbasen er bibliotekets elektroniske katalog (se bilag 1 og 2). FARMbasen bruges til at søge efter bøger og tidsskrifter, som man skal bruge til sit studie. Fakultetets institutters materiale er også registreret i FARM. Der er adgang til FARM via bibliotekets PC'ere eller via en internetlænke på bibliotekets hjemmeside.

Når man leder efter en bestemt **bog**, slår man titlen op i FARMbasen, noterer sig opstillingssignaturen og finder ved hjælp af opstillingssignaturen bogen på hylden. Det er vigtigt, at man checker beholdningsoplysningerne for at se, om bogen er udlånt. Hvis det er tilfældet, kan man reservere bogen. Når bogen afleveres, får man en mail om at bogen er hjemkommet og skal afhentes i biblioteket inden syv dage.

**Trykte tidsskrifter** søges også via FARMbasen. Når man har konstateret at biblioteket har tidsskriftet, finder man det på hylden stillet op alfabetisk efter sin titel. Man kan ligeledes reservere tidsskriftet, hvis det er udlånt.

**Elektroniske tidsskrifter** findes via **TDNet**, som giver fuldttekstadgang til alle de elektroniske tidsskrifter, som biblioteket abonnerer på. Via bibliotekets hjemmeside under menupunktet: E-tidsskrifter finder man lænken til TDNet.

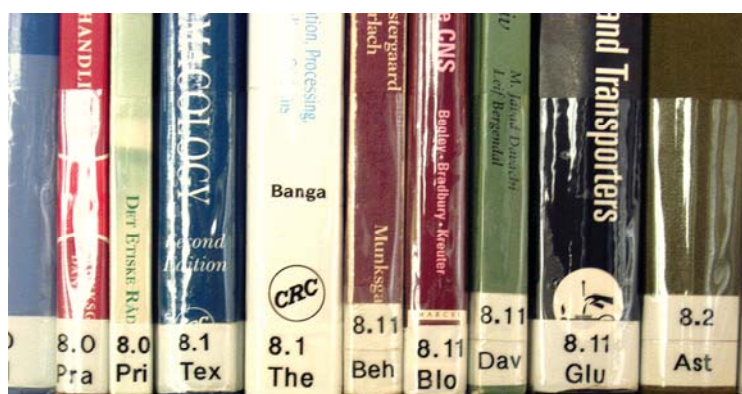
## Find bogen/tidsskriftet på hylden

Bøger og tidsskrifter er adskilt og står hver for sig efter forskellige opstillingsprincipper.

De trykte **tidsskrifter** er stillet op alfabetisk efter tidsskriftets titel med udeladelse af småord som of, the, and. Dernæst ordnet efter årstal og bindnummer.

**Bøgerne** er opstillet efter FARMA-bib's eget opstillingssystem. Opstillingssystemet er konstrueret ud fra en række overordnede emneområder, 10 i alt, som tilsammen dækker det farmaceutiske fagområde og de tilstødende discipliner - se eksemplet herunder:

- o **8.0 Medicin. Hygiejne**
  - 8.1 Farmakologi
    - 8.11 Psykofarmakologi
  - 8.2 Fysiologi
  - 8.3 Toksikologi
  - 8.4 Hygiejne, almen og offentlig hygiejne (arbejds miljø)



Opstillingssignaturen ses her på bogryggene

Da der er mange titler inden for de enkelte grupper, er bøgerne yderligere ordnet **alfabetisk** – fortrinsvis efter titlen.

Nederst på bogryggen er der en hvid strimmel, som viser hvilken systematisk gruppe og alfabetisk rækkefølge bogen er sat op efter = **opstillingssignatur** - se billedet ovenfor.

Bogryggen kan også være markeret med andre farver, som betyder:

- o **Rødt:** Kviklån. Lærebogssamling
- o **Gult:** Kviklån. Referenceværk, håndbøger, ordbøger og lign.
- o **Sort:** Kviklån. Ikke gældende farmakopéer

## Hjemlån

Bibliotekets materialer lånes ud ved ekspeditionsskranken eller via selvudlånsautomaten.

**Lånetiden** varierer afhængigt af, hvilket materiale man låner:

- o Bøger 30 dage
- o Tidsskrifter 14 dage
- o Kviklån afleveres samme dag det er lånt

## Kviklån

Alle materialer som er "Ikke til udlån" kan lånes som kviklån. Det betyder at materialet skal afleveres samme dag, det er lånt. Det kræver, i lighed med alle øvrige materialer, at det lånes ved skranken eller selvudlånsautomaten, inden det tages med ud af bibliotekssalen.

## Fjernlån

Hvis biblioteket ikke har det materiale, man står og skal bruge, kan man bestille materialet hjem fra et andet bibliotek, hvis det er fagligt relevant. Det kaldes **fjernlån**. Det foregår ved, at man lægger en bestilling i skranken med oplysninger om titel, forfatter og årstal samt navn og studienummer. Ekspeditionstiden varierer afhængigt af, hvor vanskeligt det er at skaffe, men regn med 1 uge som minimum. Derfor opfordres man også til selv at hente materialet, hvis biblioteket ligger tæt på som f.eks. Københavns Universitetsbibliotek Nord.

Hvis materialet kan skaffes inden for landets grænser er det gratis, men hvis materialet skal skaffes fra udlandet koster det for farmaceutstuderende et gebyr på 50 kr. pr. enhed. Ligeledes koster et patent altid 50 kr. for at blive fremskaffet.

## Fornyelse af lån

Lånene kan fornyes ved personlig henvendelse i skranken, telefonisk eller via mail. Eller man kan selv forny sine lån via "Låneroplysninger" i FARMbasen - dog forudsat at lånetiden ikke er overskredet.

FARM: Bøger og tidsskrifter på Danmarks Farmaceutiske Bibliotek



Som farmaceutstuderende er man automatisk oprettet som låner ved studiestart. Sygesikringsbeviset er lånerkort. Husk at give besked til biblioteket, hvis adresseoplysningerne ændres pga. flytning i forbindelse med studiestarten. Login er CPR-nr. Pinkoden oplyses i forbindelse med biblioteksintroduktionen.



## Hjemkaldelse

To dage før lånetidens udløb får man en erindringsmail om, at materialet skal afleveres. Hvis lånetiden overskrides får man en hjemkaldelse enten via mail eller via posten. Ved for sen aflevering udløses et gebyr:

### Bøger og tidsskrifter:

- |                   |  |
|-------------------|--|
| o 1. hjemkaldelse | gebyrfri   |
| o 2. hjemkaldelse | 10 kr. pr. materiale (efter 7 dage)                |
| o 3. hjemkaldelse | 25 kr. pr. materiale (efter 15 dage)               |
| o 4. hjemkaldelse | 150 kr. + erstatning af materialet (efter 29 dage) |

### Kviklån

- |                   |   |
|-------------------|---|
| o 1. hjemkaldelse | 50 kr. pr materiale (efter 1 dag)           |
| o 2. hjemkaldelse | 100 kr. pr. materiale (efter 2 dage)        |
| o 3. hjemkaldelse | 150 kr. pr. materiale (efter 3 dage)        |
| o 4. hjemkaldelse | 150 kr. + erstatningsregning (efter 4 dage) |

Udskrivning af regning medfører blokering for yderligere lån og reservation, indtil aflevering af materialet og økonomisk mellemværende med biblioteket er afviklet.

Biblioteket kan i særlige tilfælde udelukke brugere, der ikke overholder bibliotekets reglement. Reglementet kan læses på bibliotekets hjemmeside.

Se i øvrigt også på hjemmesiden under "Servicetilbud", om de muligheder der er for at bruge Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek

## Sikringssystem

Bibliotekets materialer er tyverisikrede. Det indebærer, at alle bøger og tidsskrifter skal lånes, før de tages med ud af biblioteket. Hvis dette ikke sker, vil systemet give alarm, når man passerer rammen ved udgangen. Gå da tilbage til skranken eller selvudlånsautomaten og bring lånet i orden.

## Fotokopiering

Der er opstillet to fotokopimaskiner; én i bibliotekssalen og én ved grupperum 3 og 4. Begge maskiner skal benyttes med kopikort. Kopikort kan købes i skranken. Biblioteket påtager sig ikke instruktion i brug af kopimaskinernes mange muligheder, fotokopiering foregår på eget ansvar.

## Print

Studerende skal altid logge sig på bibliotekets computere med sit eget login og password og printe fra egen konto. Ved semesterstart indsætter IT-afdelingen 500 gratis print på den studerendes konto. Biblioteket kan ikke indsætte ekstra prints.

## Databaser

Biblioteket stiller en lang række databaser til rådighed. Næsten alle baser kan søges fra biblioteket og alle netværksopkoblede PC'ere på Det Farmaceutiske Fakultets område. Eller hjemmefra, hvis man har en VPN-klient installeret på sin computer

- o Cochrane Library
- o EMBASE
- o International Pharmaceutical Abstracts (IPA)
- o Micromedex
- o PubMed
- o Web of Science

- o European Pharmacopoeia
- o Toxnet
- o Combined Chemical Dictionary
- o Journal Citations Report
- o Crossfire/Beilstein
- o SciFinder
- o M.fl.

Korte beskrivelser af baserne kan ses på bibliotekets hjemmeside – se under Databaser.

Spørg i Informationsskranken for nærmere oplysning og om brugen af baserne – der er altid hjælp at hente.

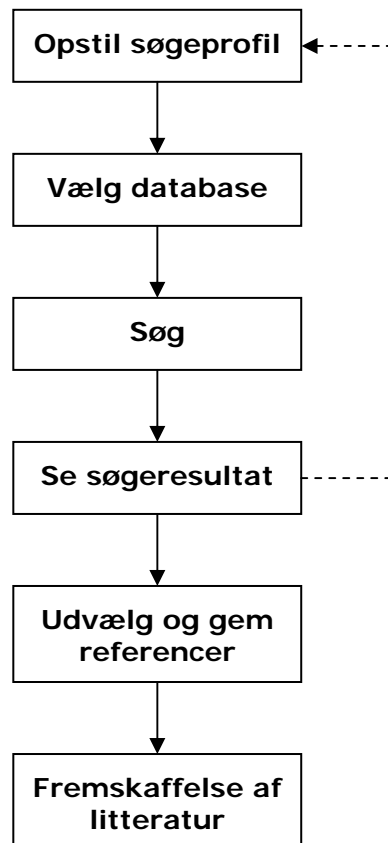


**Spørg bare - du forstyrrer ikke!**

## Kapitel 2 - Informationssøgning

I bibliotekerne bruger man betegnelsen informationssøgning for søgning efter konkrete oplysninger, dokumenter eller bibliografiske referencer.

Informationssøgning kan både foregå ved hjælp af trykte kilder eller ved at bruge elektroniske hjælpemidler såsom online databaser eller søgning på Internettet.



De er vigtigt at bevare overblikket under søgeprocessen.

- Vær systematisk.
- Tilpas søgeord undervejs. Det er ofte nødvendigt at ændre søgeord og strategier undervejs i en informationssøgning.
- Skriv op, hvilke kilder, der er søgt i.
- Registrer resultatet, også et evt. negativt resultat.
- Ordbøger og leksika er gode hjælpemidler i hele denne proces.
- Bøger hentes fra hylden, hvis de er hjemme, eller reserveres hvis de er udlånt.
- Artikler i e-tidsskrifter udskrives. Artikler i trykte tidsskrifter findes ved at søge på tidsskriftets navn i FARM, REX eller bibliotek.dk.
- Kun fagrelevant materiale, som ikke findes i Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek, kan bestilles hjem fra andre biblioteket. Hvis du har travlt, så prøv selv at henvende dig til det pågældende bibliotek, hvis det ligger i det københavnske område.
- Husk at andre grupper måske skal bruge de samme materialer, så tag kopier hvis det er muligt.

# Skema til opstilling af søgeprofil

Problemstilling/emne

Søgeprofil

and

and

Evt. afgrænsning  
(år, sprog, titel  
etc.)

Relevante  
databaser

## Problemstilling/emne

Det første element i en informationssøgning er at beskrive emnet. Beskriv det så detaljeret som muligt. Hvis du skal søge i engelsksprogede databaser så er det en fordel også at formulere emnet på engelsk.

## Søgeprofil

Hvilke ord/begreber beskriver emnet. Vælg nogle centrale søgeord/emneord der dækker alle emnets aspekter. Undgå fyldord da de giver unødigt støj i søgningen. Flere databaser benytter engelske emneord så oversæt de valgte begreber til engelsk.

Overvej om det samme begreb kan beskrives med flere forskellige termer/synonymer f.eks. :

- psychopharmaceuticals eller psycotropic drugs
- drug therapy eller pharmacotherapy

Overvej relaterede emneområder, som kan vise sig at være relevante for en emnesøgning, f.eks.:

- Acetaminophen < > Analgesics, Non-narcotic

Tænk også i både brede og snævre begreber – f.eks.:

- Organic Chemicals > Acetanelides > Acetaminophen

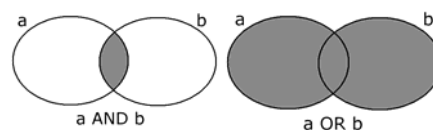
Generelt kan man sige, at bibliotekernes kataloger og klassifikationssystemer bruger "brede" kategorier, mens databaser inden for afgrænsede emner bruger meget specifikke begreber prøv f.eks. af se på MeSH thesaurus'en i PubMed (Thesaurus: En liste over kontrollerede emneord).

De fleste databaser anvender søgetermer i flertal f.eks. women i stedet for woman.

Der kan være nationale forskelle i opfattelse af begreber og det samme ord kan staves forskelligt på engelsk og på amerikansk, f.eks.:

- paediatrics < > pediatrics

Brug de boolske operatører *and* og *or* samt parenteser. En god strategi er ofte at bruge *or* til at kombinere forskellige synonymer for det samme begreb, og *and* til at kombinere forskellige facetter af emnet.



F.eks. kunne en søgning efter artikler, omhandlende bivirkninger ved paracetamol formuleres som følger: ((paracetamol or acetaminophen) and (adverse-effects or adverse-drug-reactions or toxicology))

## Afgrænsning

Er der begrænsninger for emnet f.eks. :

- Sprog: Er du blot interesseret i information på dansk og engelsk - eller behersker du flere sprog?
- Periode: Er du kun interesseret i information, der ligger efter f.eks. 1980?
- Niveau: På hvilket niveau søger du information? Er det en introduktion til et emne, som du ikke selv ved meget om - eller er du på jagt efter avanceret videnskabelig information?

- Mængde: Hvor megen information er du egentlig interesseret i? Alt hvad der er publiceret - eller blot et kort afsnit i et referenceværk?
- Aldersgruppe, køn m.m.: Er du kun interesseret i en bestemt aldersgruppe?

## Relevante databaser

Når du skal vælge en database så er det vigtigt, at du er opmærksom på følgende punkter:

**Hvad er databasens emnemæssige dækning?** Kan man forvente at finde noget om det ønskede emne i databasen?

Det vil normalt være bedst at vælge en fagspecifik database. Disse har ofte søgemuligheder specielt tilpasset emnet (f.eks. struktursøgning i SciFinder og CrossFire/Beilstein). Man undgår på den måde mange irrelevante resultater.

**Hvordan er databasens geografiske dækning?** F.eks. vil udvalget af artikler i Web of Science og IPA have en overvægt af engelsksprogede artikler og fokusere meget lidt på tidsskrifter udgivet i mindre sprogområder. Artikler skrevet af skandinaviske forfattere i de nationale tidsskrifter vil som regel *ikke* kunne findes i disse baser – og derfor vil megen litteratur omkring *specifikke* skandinaviske forhold ikke kunne søges her.

Danske artikler kan man finde i Artikelsøg i bibliotek.dk, der indekserer danske tidsskriftartikler uden faglig afgrænsning.

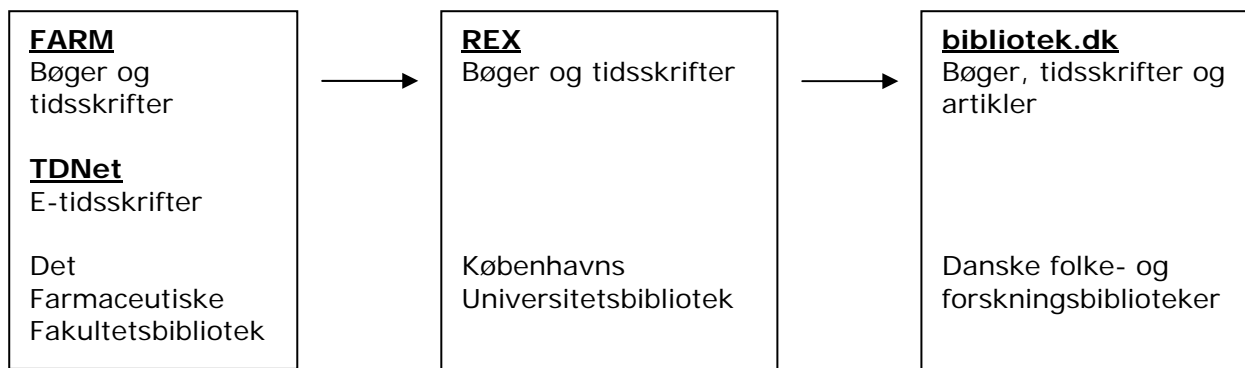
**Hvilke søgemuligheder har databaserne?** Databaser har ofte meget forskellige søgemuligheder, f.eks. har EMBASE nogle registre, der er velegnede ved søgning af artikler omkring anvendelse af lægemidler og deres effekt.

**Hvilke materialetyper kan du finde i basen:** Søger du tidsskriftartikler, review artikler, bøger, en konkret oplysning eller måske skal du bruge et patent?

- Bøger (Monografier): I monografier medtages langt flere detaljer, end det er muligt i større opslagsværker. Monografier forældes hurtigt, men kan forholdsvis let udsendes i nye udgaver. Flere store internationale forlag udgiver monografiserier, som bringer nye forskningsresultater ud til et stort, videnskabeligt publikum.
- Referenceværker/håndbøger: Betegnelsen referenceværker dækker over tabelværker, encyklopædier, formelsamlinger, håndbøger etc. giver mere eller mindre udtømmende oplysninger i en form, der er beregnet til opslag snarere end til gennemlæsning. De fleste store referenceværker udgives både i trykte og elektroniske udgaver - f.eks. Dictionary of Organic Compounds. Det betyder, at oplysningerne i den elektroniske udgave opdateres flere gange om året, og at man derved er blevet bragt ud over forældelsesproblematikken.
- Tidsskrifter & artikler: Videnskabelige tidsskrifter indeholder artikler med grundige redegørelser for original forskning, kort information om nye forskningsprojekter, oversigter over hidtil opnåede forskningsresultater (reviews) o.l. Ved tidsskrifter forstår man periodisk udkommende skrifter, der ikke sigter med nogen endelig afslutning. Udgivelsesfrekvensen varierer (ugentlig, månedlig, kvartalsvis etc.), og nogle tidsskrifter udsendes med uregelmæssige mellemrum. En udgiver af et tidsskrift kan være et videnskabeligt selskab, en offentlig institution, et privat firma eller et kommercielt forlag.

Tidsskrifter udkommer i hæfter – forkortes hft. eller no. eller nr. - som samles i volumes eller bind - forkortes vol. eller bd. Et hæfte er delt op i artikler.

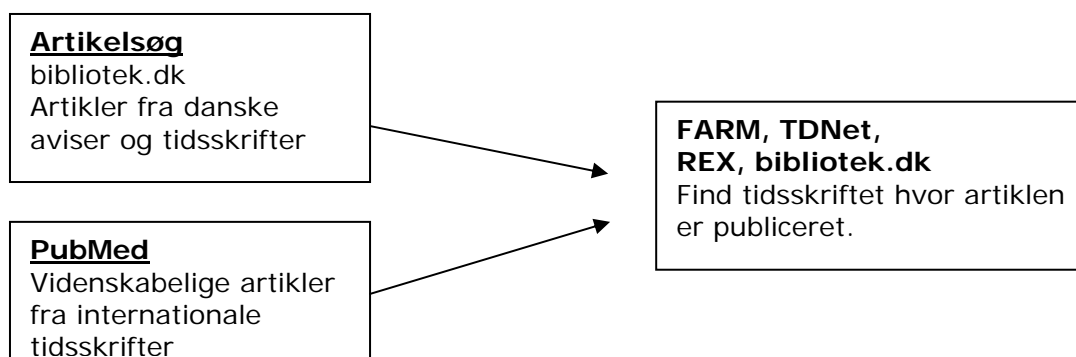
## Databaser til søgning efter bøger og tidsskrifter



- FARM: Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek's database over bøger og tidsskrifter.
- TDNet: Indeholder alle de e-tidsskrifter der er tilgængelige fra FARMA's netværk.
- REX: FARMA-BIB har en meget specialiseret samling af bøger og tidsskrifter og kan ikke opfylde alle informationsbehov. Derfor er det nødvendigt at benytte Københavns Universitetsbibliotek Nord (forkortes KUB-NORD), som er universitetsbibliotek for natur- og lægevidenskaberne, og deres onlinekatalog REX.  
REX ligner FARM – og man kan med det samme konstatere, om den ønskede publikation står på hylden eller er udlånt. For at kunne reservere eller låne materialer fra KUB-NORD skal man være registreret som låner.  
Nogle af KUB-NORD's elektroniske ressourcer kan kun benyttes på stedet og ikke fra FARMA.
- bibliotek.dk: Hvis en bog, et tidsskrift eller et emne ikke findes på Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek eller på KUB-Nord så kan man fortsætte sin søgning i bibliotek.dk som er en database over danske folke- og forskningsbibliotekers bøger, tidsskrifter, cd'er, videoer og artikler fra danske tidsskrifter og aviser m.v.  
Man kan bestille materialer til afhentning i biblioteker, hvor man er registreret som låner.

I bibliotekskataloger er det som regel ikke muligt at søge på en artikeltitel, artikelforfatter eller forkortet tidsskriftstitel kun på tidsskriftets fulde titel. Det samme gælder for et afsnit i en bog.

## Databaser til søgning efter artikler



I forbindelse med casen i studiestarten skal I kun benytte de bibliografiske databaser Artikelsøg og PubMed:

- Artikelsøg: Artikelsøg er en del af databasen bibliotek.dk. Den indeholder referencer til større artikler udgivet i danske tidsskrifter og aviser fra 1945-, og søgesproget er dansk.  
En søgevejledning til Artikelsøg findes som bilag 3.
- PubMed: Dækker fagområderne: biomedicin, lægevidenskab, sygepleje, tandlægevidenskab, veterinærmedicin og prækliniske videnskaber m.m.  
PubMed indeholder referencer til ca. 4.600 tidsskrifter fra ca. 70 lande fra begyndelsen af 1960'erne og frem.  
En søgevejledning til PubMed findes som bilag 4 og 5.

Biblioteket har købt adgang til informationerne i en række fagligt udvalgte databaser: International Pharmaceutical Abstracts (IPA), Embase, CrossFire, SciFinder, Web of Science m.m. Man kan se en liste over databaser der er tilgængelig fra Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek på bibliotekets hjemmeside under databaser.

De fleste af de ovenfor nævnte databaser er forsynet med korte referater (abstracts) af de pågældende artikler, så man kan orientere sig om artiklens indhold. I mange tilfælde vil man også kunne få direkte adgang til hele artiklen ved links på Internettet. Hvis der ikke er et link til en elektronisk udgave af artiklen, noterer man de bibliografiske oplysninger og søger derefter *tidsskriftets titel* frem i bibliotekskatalogerne (FARM, TDNET, REX, bibliotek.dk). Hvis tidsskriftets titel er forkortet så kan man benytte Journals database i PubMed eller CASSI til at finde den fulde titel.

Ved artikelbestillinger opgives artiklens titel, forfatter, tidsskriftets titel, volume- eller bindnummer, hæftenummer, sidetal for artiklens start og slutning.

F.eks. sådan her:

*Bjornsson GA, Haanaes HR, Skoglund LA. Naproxen 500 mg bid versus acetaminophen 1000 mg qid: effect on swelling and other acute postoperative events after bilateral third molar surgery. J Clin Pharmacol 2003; 43(8): 849-58.*



# Kapitel 3 – Informationssøgning på Internettet

## Internettet

Internettet er en uvurderlig kilde til informationer om alt. Internettet er uoverskueligt og anarkistisk opbygget og da alle med en pc og adgang til internettet kan publicere, er det en kunst at finde det brugbare og pålidelige.

Lovene om copyright og almindelig ytringsfrihed gælder også på internettet, men på grund af den store mængde information, forskelle mellem landenes love og den nemme mulighed for at flytte rundt på informationen er det svært at kontrollere om lovene bliver overholdt. Det er næsten umuligt at komme efter dem som har synspunkter, der kolliderer med almindelig retsopfattelse.

En af de store styrker ved internettet er, at det er muligt at finde rapporter, brochurer, conferencebidrag og anden såkaldte grå litteratur, som ellers kan være svært at finde eller som ikke bliver udgivet på anden vis.

Den frie adgang til publicering giver uanede mængder informationer og meget er af tvivlsom kvalitet. Derfor er det vigtigt at være kritisk overfor det, man finder på internettet. Dette afsnit giver en række søgetips og gode råd til håndtering af informationer fundet på internettet.

### Søgemaskiner.

Søgemaskiner er værktøjer, der bruges til navigation på internettet. Søgemaskinerne kan være robotindekserede eller manuelt indekserede. Den robotindekserede søgemaskine vil typisk give flere resultater end de, som er manuelt indekserede.

De robotindekserede søgemaskiner kan nå frem til forskellige resultater på samme søgning og det skyldes programmeringen. Ofte er programmeringen en forretningshemmelighed, så hvordan de virker og hvorfor de lige finder de resultater, som de gør, er ikke altid gennemskeligt. Derfor kan det godt betale sig at søge i flere søgemaskiner efter de samme informationer.

De robotbaserede søgemaskiner er normalt at foretrække, når man leder efter meget specifikke oplysninger. Det er vigtigt, at udnytte de muligheder som findes til at begrænse søgningerne i de søgemaskiner man bruger jævnlige. Ellers får man et uoverskueligt stort antal resultater. Se efter en avanceret søge-funktion.

Eksempler på robotindeksede søgemaskiner:

Google, [www.google.com](http://www.google.com) eller [www.google.dk](http://www.google.dk)

Alltheweb, [www.alltheweb.com](http://www.alltheweb.com)

Exalead, [www.exalead.com](http://www.exalead.com)

De søgemaskiner, som skabes og vedligeholdes manuelt er meget mindre og opdateres mindre hyppigt. De manuelle søgemaskiner er ofte emneopdelt, og bruges bedst ved at klikke sig igennem emnehierakiet. Nogle søgemaskiner er kommercielle dvs. man kan betale sig til en høj placering i resultatlisten når der søges på bestemte ord. Andre søgemaskiner begrænser sig til et bestemt emne og kaldes en fagportal, her giver en søgning få resultater, men de er ofte af høj relevans. Informationerne er som regel vurderet meget kritisk inden de er optaget i fagportalen.

De manuelt udarbejdede søgemaskiner er normalt bedst, når man søger på bredt formulerede emner, hvor det ikke er vigtigt at få "det hele" med.

Eksempler på manuelle søgemaskiner:

Jubii, [www.jubii.dk](http://www.jubii.dk)

Intute: health and life sciences: <http://www.intute.ac.uk/>

På grund af Internettets flygtige og hurtige natur kan søgningernes resultat variere fra dag til dag. Det du fandt i går kan du måske ikke finde i dag eller også er der kommet ny information til, så du får endnu flere resultater.

Google Scholar (<http://scholar.google.com/>) er en speciel søgemaskine baseret på akademisk information. Med Google Scholar søger man i en række akademiske forlags databaser, bibliotekskataloger og i det almindelige Internet. Søgeresultaterne kan bestå af abstracts, conferencebidrag, bøger, rapporter, citationer mm. Google Scholar finder også citationer, som er søgbare. Dermed kan Google Scholar også bruges som citationsindex.

## Blogs og wikis

Udviklingen på internettet har i de senere år været styret i retning af brugerstyrede værktøjer, som blogs og wikis.

Blogs er en, ofte simpel, hjemmeside, hvor ophavsmanden bag fortæller om sit liv, sine tanker eller repræsenterer en virksomhed. Indholdet på en blog er ofte meget personligt og subjektivt. Der findes også faglige blogs, hvor professionelle orienterer om udviklingen i deres fag eller firma. Fælles for blogs er, at brugerne kan komme med kommentarer til det skrevne og derved komme i direkte dialog med ophavsmanden og øvrige læsere. I de bedste blogs, især faglige, kan debatten udvikle sig til videndeling og erfaringsudveksling. På blogs kan ophavsmanden være anonym eller give sig til kende med sit fulde navn. Blogs er gode til debatter og meningsudvekslinger.

Eksempler på blogs:

Debat og kommentarer:

<http://www.dagensmedicin.dk/blog/>

Patientberetninger:

[www.blogomkraeft.dk/](http://www.blogomkraeft.dk/)

Om biomedicine:

<http://www.corporeality.net/museion/>

## Wikis og Wikipedia.

Wikis er en teknologi, som gør det muligt for mange mennesker at samarbejde med vidensopbygning på samme platform. Den mest kendte wiki er Wikipedia, som er et åbent, online leksikon, hvor alle kan bidrage til indholdet. Wikipedia er opbygget som et traditionelt leksikon, med søgemuligheder og inddeling i emnegrupper. Forskellen på Wikipedia og et traditionelt leksikon er, at der ikke findes nogen redaktion i traditionel forstand på Wikipedia, det er op til brugerne at bestemme indholdet, redigere og publicere.

Fordelen ved wikis er, at de er gratis tilgængelige på internettet, kan give et overblik over et emne, medtager artikler om emner, som aldrig ville blive medtaget i et traditionelt leksikon og sidder man inde med viden, man vil dele med andre er det nemt at gøre dette. Folk med en interesse indenfor et nicheområde har nu et sted at dele ud af denne viden.

Ulempen er, at der ikke er kontrol med indholdet og der kan være stor forskel på indholdsbeskrivelserne. Det er derfor nødvendigt at være meget kritisk overfor indholdet.

Den første wiki, eller Wikipedia, startede i England i 2001 og nu findes der wiki's på flere sprog og emnebegrænsede wikipediaer skrevet af fagfolk er nu ved at dukke op.

Generelle wikis:

<http://en.wikipedia.org/wiki/>

<http://da.wikipedia.org/wiki/>

Emnewiki:

<http://www.drogenwiki.de/wiki/index.php/Hauptseite>

## Udvælgelsekriterer og kildekritik

Som det fremgår af ovenstående er det vigtigt at være kritisk overfor den information, der findes på internettet. De filtre, som kendes fra trykte materialer findes ikke på nettet: forlæggere, redaktører og peer-review er ikke en selvfølge på internettet. Derfor bør man udvælge sine kilder med omhu og ud fra en række kriterier, som internet-kilden bør leve op til.

### Autoritet/troværdighed

- Kan ophavet identificeres?
- Ophavets kvalifikationer?
- Udgivende institution?
- Kontaktadresse?
- Meninger eller facts?
- Partsindlæg?
- Reklame/sponsorindflydelse?
- Kildehenvisninger/litteraturhenvisninger?
- Kvalitetskontrol?

**Autoritetscheck** : Hvis en side mangler ophav eller det er umuligt at fastslå ophavets troværdighed bør tommelfingeren som regel straks vendes nedad.

*"If you cannot ascertain either the author or publisher of the page you are trying to evaluate, you are looking at information that is as anonymous as a page torn out of a book. You cannot evaluate what you cannot verify. It is unwise to use information of this nature. Look for another source!"*

[Harris, Robert - Evaluating Internet resources](http://www.virtualsalt.com/evalu8it.htm)  
(<http://www.virtualsalt.com/evalu8it.htm>)

### Formål og målgrupper

- Oplysning om formål og målgruppe?
- Lever siden op til sit formål?

### Indhold

- Unik information?
- Dækning? (dybde-bredde)
- Relevante, anoterede lænker til andre sider?
- Korrekt information?
- Stavefejl og sjusk?
- Ufærdige sektioner?

### Ajourføring/opdatering

- Opdatering og vedligeholdelse regelmæssigt?
- Datoer for oprettelse/opdatering?
- Nyhedssektion?
- Døde lænker?

Læs mere om kildekritik på <http://www.djh.dk/ejour/arkiv/Kildekritik.html>

## Kapitel 4 – At skrive og læse en reference

En bibliografisk reference er en henvisning til en eller anden form for information med anførelse af udførlige data vedrørende denne informations oprindelse således, at man entydigt kan identificere kilden.

Kilden til referencen kan være en tidsskriftsartikel, et afsnit i en bog, en side på Internettet eller lignende.

Referencer kaldes også litteraturhenvisninger eller i databaser – *poster, referencer, records*.

En liste med litteraturhenvisninger kaldes bl.a. litteraturliste, referenceliste, bibliografi.

Referencer kan skrives på mange måder. Forskellige tidsskrifter vil ofte kræve forskellige standarder for hvordan en referenceliste skal udformes.

### Konsekvens i referencelisten

Når man skal løse en opgave, hvor et af kravene er, at der skal medfølge en liste over anvendte kilder eller dokumenter (litteraturliste) vil man som regel få at vide, hvilken standard der skal anvendes til at lave referencerne.

Uanset hvilken standard man vælger, skal kravet om konsekvens følges. Det betyder, at oplysninger altid skal komme i den samme rækkefølge.

Til dine opgaver i forbindelse med studiestarten skal du bruge den såkaldte **Vancouver standard**, som for godt 20 år siden blev introduceret i en gruppe internationale biomedicinske tidsskrifter. Forkortelser m.m. skal skrives på engelsk, selvom bogen er på dansk, f.eks. editor, 2nd ed. eller p. for page,

### Bøger

En bibliografisk reference til en bog består af følgende elementer, men ikke nødvendigvis i denne orden:

- o Forfatter eller redaktør (editor)
- o Titel
- o Udgave (f.eks. 2nd ed.)
- o Udgivelseby og forlag (hvis det er en amerikansk by skal statsforkortelsen med f.eks. Newark (NJ))
- o Udgivelsesår
- o Sidetal for henvisning (f.eks. p. 200-204.)
- o Afsnit i bøger, desuden afsnittets forfatter og titel

### Eksempler

1. Johnson R. **(forfatter.)** Miller and Freunds probability and statistics for engineers. **(bogens titel.)** 7th ed. Upper Saddle River (NJ): Pearson Prentice Hall; 2005. **(udgivelsessted: forlag; udgivelsesår.)** 319 p. **(sidetal.)**
2. Damhus T, Møller S, Senning A, editors. **(redaktører.)** Kemisk ordbog. **(bogens titel.)** 2nd ed. **(udgave.)** København: Nyt Teknisk Forlag; 2005. **(udgivelsessted: forlag; udgivelsesår.)** 296 p. **(sidetal.)**

## Tidsskriftsartikler

### Trykt

- o Forfatter
- o Titel på artiklen
- o Tidsskriftets titel (er næsten altid forkortet)
- o Udgivelsesår
- o Volume eller bindnummer evt. hæftenummer
- o Sidetal

### Eksempel

1. Sonnedecker G. **(forfatter.)** A Danish pharmacist in Wisconsin's Northwoods Otto Boberg, 1885 to 1925. **(titel på artikel.)** Pharm Hist. **(tidsskriftets titel.)** 2000; 42(1-2): 3-12. **(udgivelsesår;volume,(hæftenummer):sidetal.)**
2. Traulsen JM, Noerreslet M. **(forfattere.)** The new consumer of medicine: the pharmacy technicians' perspective. **(titel på artikel.)** Pharm World Sci. **(tidsskriftstittel.)** 2004; Aug; 26(4): 203-7. **(udgivelsesår;måned:volume (hæftenummer):sidetal.)**

### Elektronisk

(Ligner reference til den trykte udgave men med tilføjelse af type, cited, URL og DOI)

- o Forfatter
- o Titel på artiklen
- o Tidsskriftets titel (er næsten altid forkortet)
- o Type (Internet skrevet i skarp parentes)
- o Udgivelsesår
- o Dato for hvornår artiklen er set på internettet i [skarp parentes].
- o Volume eller bindnummer evt. hæftenummer
- o Sidetal
- o URL
- eller
- o DOI (digital object identifier) er en adresse for elektronisk dokument. DOI er et unik nr. og som aldrig vil ændre sig f.eks. **doi:10.1016/S0006-2952(01)00691-8**. Gå via <http://dx.doi.org> og følg vejledningen i hvordan du bruger DOI.

### Eksempel

1. Puri S, O'Brian MR. The *hmuQ* and *hmuD* genes from *Bradyrhizobium japonicum* encode heme-degrading enzymes. J Bacteriol [Internet]. 2006 Sep [cited 2007 Jan 8]; 188(18): 6476-82. Available from: <http://jb.asm.org/cgi/content/full/188/18/6476?view=long&pmid=16952937>

### Dokumenter som kun findes på Internettet

Siderne på nettet kan blive flyttet, slettet og ændret, tag derfor en fotokopi af det du refererer til.

- o Forfatter
- o Titel på artikel/hjemmeside/bog
- o Tidsskriftets titel (forkortes, hvis det ikke kun består af ét ord)
- o Type dokument (feks. **[Serial on the Internet]**; **[Homepage on the Internet]**; **[e-book]**)
- o Udgivelsesår
- o Den dato, dokumentet er opdateret og citeret (f.eks. **[updated 2007 May 16; cited 2007 Jul 9]**)
- o Volume eller bindnummer evt. hæftenummer
- o Sidetal el. antal skærbilleder (f.eks. **[about 3 screens]**)
- o Dato for dokumentets redigering (hvis den findes!)
- o URL eller DOI

### Eksempel (det med fed beskriver det er et internet dokument)

1. Arbood S. Quality improvement initiative in nursing homes: the ANA acts in an advisory role.  
Am J Nurs **[serial on the Internet]**. 2002 Jun **[cited 2002 Aug 12]**;102(6):**[about 3 p.]**. Available from:  
<http://www.nursingworld.org/AJN/2002/june/Wawatch.htm>

## Hjælpemidler

Når man i litteraturen henviser til tidsskriftsartikler, forkorter man normalt tidsskriftets titel. I biblioteket findes nogle hjælpemidler til at skrive eller opløse forkortelser.

For de kemiske og beslægtede tidsskrifters vedkommende foregår forkortelse af tidsskrifter og den tilsvarende opløsning og forkortelser efter reglerne i CASSI:

**0.1 Che. Chemical Abstracts Service. Chemical Abstracts Service Source Index 1907-2004. Columbus, Ohio: Chemical Abstracts Service; 2004. Vol. 1-4.**

Fortegnelsen er ordnet alfabetisk efter forkortelser, og den ajourføres løbende i CASSI Quarterly Supplements.

En generel liste over tidsskrifters forkortelser findes i:

**0.1 Per. Alkire, LG. Periodical title abbreviations. 14th ed. Detroit: Thomson Gale; 2003.**

Forkortelser og titler på biomedicinske tidsskrifter findes i **PubMed : Journals Database** på:  
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=journals>

Enkelte tidsskriftstitler skal ikke forkortes især fordi de kun består af et ord, f.eks. **Science, Lancet, Nature og Psychopharmacology**)

## Eksempler fra Vancouver standarden

- se flere eksemplarer i Citing medicine på  
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/bv.fcgi?rid=citmed.part.1323>

### Bøger (trykt og elektronisk)

1. **Personlig forfatter(e):**  
Rang HP, Dale MM. Rang and Dale's pharmacology. 6th ed. Philadelphia (PA): Churchill Livingstone Elsevier; 2007. 829 p.  
*(Hvis der ikke står udgavebetegnelse på, er det første udgave og første udgave angives ikke)*
2. **Editor som forfatter:**  
Kampmann JP, Brøsen K, Simonsen U, editors. Basal og klinisk farmakologi. København: FADL's Forlag; 2007. 880 p.
3. **Kapitel i bog med selvstændige forfattere:**  
Phillips SJ, Whisnant JP. Hypertension and stroke. In: Laragh JH, Brenner BM, editors. Hypertension: pathophysiology, diagnosis, and management. 2nd ed. New York (NY): Raven Press; 1995. p. 465-78.
4. **Kapitel i bog uden selvstændige forfattere:**  
Riffenburgh RH. Statistics in medicine. 2nd ed. Amsterdam: Elsevier Academic Press; 2006. Chapter 24, Regression and correlation methods; p. 447-86.
5. **Organisation (som forfatter):**  
Swiss Pharmaceutical Society, editor. Index nominum: international drug directory. 19th ed. Stuttgart (Germany): Medpharm Scientific Publications; 2008. 1981 p.
6. **Ordbøger, leksika o.l.:**  
Nørby S, editor. Klinisk ordbog. 16th ed. København: Munksgaard Danmark; 2004. Diabetes mellitus; p. 299.  
*(Vigtig at skrive opslagsordet – her er det Diabetes mellitus).*
- 7a. **Ph.Eur.**  
**Hovedbind gældende fra 2007:**  
Council of Europe. European Pharmacopoeia. 6th ed. Strasbourg: Council of Europe; 2007. Paracetamol; p. 2611.  
*(Vigtig at skrive opslagsordet – her er det Paracetamol).*
- 7b. **Ph.Eur.**  
**Supplementsbind:**  
Council of Europe. European Pharmacopoeia: supplement 6.1. 6th ed. Strasbourg: Council of Europe; 2007. Ibuprofen; p. 3479.  
*(Vigtig at skrive opslagsordet – her er det Ibuprofen).*

**8. E-bog:**

Palzkill T. Proteomics [e-book]. New York: Kluwer Academic Publishers; 2002 [cited 13 December, 2006]. Available at: <http://ebooks.springerlink.com/Details.aspx?ProductId=67114&Terms=proteomics&ReturnLabel=InkSearchResults&ReturnPath=/Search/SearchResults.aspx>

## **Tidsskriftsartikler (trykt og elektronisk)**

**9. Standard tidsskriftsartikel med hæftenr.:**

Vega KJ, Pina I, Krevsky B. Heart transplantation is associated with an increased risk for pancreatobiliary disease. *Ann Intern Med.* 1996;124(11):980-3.

**10. Mere end 6 forfattere:**

Parkin DM, Clayton D, Black RJ, Masuyer E, Friedl HP, Ivanov E et al. Childhood leukaemia in Europe after Chernobyl: 5 year follow-up. *Br J Cancer.* 1996;164:282-4.

**12. Forening eller institution som forfatter til tidsskriftartikel:**

Parkinson Study Group. A randomized placebo-controlled trial of rasagiline in levodopa-treated patients with Parkinson disease and motor fluctuations: the PRESTO study. *Arch Neurol.* 2005 Feb;62(2):241-8.

**13. Elektronisk tidsskriftsartikel:**

Krishna R, Schaefer HG, Bjerrum OJ. Effective integration of systems biology, biomarkers, biosimulation and modelling in streamlining drug development. *Eur J Pharm Sci* [Internet]. 2007 [cited 2007 May 14];31(1):[about 6 p.]. Available from [http://www.sciencedirect.com/science?\\_ob=MIimg&\\_imagekey=B6T25-4N3GFFN-3-1&\\_cdi=4909&\\_user=632426&\\_orig=browse&\\_coverDate=05%2F31%2F2007&\\_sk=999689998&\\_view=c&\\_wchp=dGLzVlz-zSkWA&\\_md5=e74a41e238df4351296c161b96ea31b8&\\_ie=/sdarticle.pdf](http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MIimg&_imagekey=B6T25-4N3GFFN-3-1&_cdi=4909&_user=632426&_orig=browse&_coverDate=05%2F31%2F2007&_sk=999689998&_view=c&_wchp=dGLzVlz-zSkWA&_md5=e74a41e238df4351296c161b96ea31b8&_ie=/sdarticle.pdf)

eller med

doi: 10.1016/j.ejps.2007.02.003

**14. Avisartikel**

Madsen R, Michelsen J, Andersen NNV. Embedsmænd løber med attraktive apoteker; Det urokkelige monopol. Den entreprenante apoteker i Uldum. *Politiken* 2004 Jun 6;Sect. 1,4.

## **Elektronisk materiale (som ikke er bøger og tidsskriftsartikler)**

**15. Hjemmeside/website:**

Sundhedsguiden [Internet]. Lyngby: Sundhedsguiden Media ApS; 2008 [updated 2008 April 15; cited 2008 June 17]. Available from: <http://www.sundhedsguiden.dk>



**16. Del af hjemmeside/website:**

American Medical Association [Internet]. Chicago: The Association; 2008 [updated 2008 Mar 13 23; cited 2008 June 24]. AMA Office of Group Practice Liaison; [about 2 screens]. Available from: <http://www.ama-assn.org/ama/pub/category/1736.html>

**17. Del af database på nettet:**

European Pharmacopoeia [database on the Internet]. 6th ed. Strasbourg: Council of Europe; 2008. [cited 2008 May 10]. Paracetamol: [about 2 screens]. Available from: <http://online.edqm.eu/entry.htm>

**18. E-mail:**

Patrias, Karen. Presentation for May meeting [Internet]. Message to: Mary Silco. 2007 Feb 7 [cited 2007 Feb 8]. [about 1 screen]. Accompanied by: 1 PowerPoint file.

**19. Internet side uden forfatter:**

High blood pressure in pregnancy [Internet]. 2001 [cited 2002 oct 21]. Available from: [http://www.nhlbi.nih.gov/health/public/heart/hbp/hbp\\_preg.htm](http://www.nhlbi.nih.gov/health/public/heart/hbp/hbp_preg.htm)

**20. Samtale:**

Hvis man har brug for at referer til en mundtlig samtale i sin tekst kan det evt. gøres som nedenstående:

In a conversation with a colleague from The University of Copenhagen (Henriksen J 2006, oral communication, 16<sup>th</sup> May).....

**21. Database på Internettet:**

Combined chemical dictionaries [Internet]. Boca Raton (FL): Taylor and Francis. [cited 2007 June 11]. Available from: <http://ccd.chemnetbase.com/dictionary-search.do?method=view&id=254424>

## Kapitel 5 – At skrive en henvisning til en litteraturliste

### Sådan laves en litteraturliste med henvisninger i opgaveteksten efter Vancouver referencesystem (nummersystem)

Litteraturliste skal komme til sidst i din opgave. Listen skal starte på en ny side. Referencer opføres fortløbende og nummereres i den rækkefølge, de forekommer i teksten, hvor nummeret angives i parentes, f.eks. [2]. Hvis den samme reference bruges flere gange bruges det samme nummer igennem hele opgaven. Hvis det er et direkte citat skal der gåseøjne omkring det citerede, efterfulgt af et referencenummer med et sidetal (se eksempel: Eksempel på opgavetekst på denne side).

Hvis der angives mere end én kilde, adskilles numrene med et komma eller bindestreg uden mellemrum, med skarp parentes omkring alle tallene. F.eks. [1,3] eller [1-4].

#### Eksempel på opgavetekst:

I 1989 var den gennemsnitlige HbA<sub>1c</sub> blandt 1.020 danske børn og unge med diabetes 9,6%. [2]

"Dansk register for Børne- og Ungdomsdiabetes er nået langt med at opfylde de mål, der var udgangspunktet for oprettelsen". [4, p. 2108]

#### Litteraturliste til opgavetekst:

1. Olsen BS, Svensson J, Mortensen HB. Dansk register for Børne- og Ungdomsdiabetes. Ugeskr Læger 2006; 168: 1210.
2. Mortensen HB, Marinelli K, Nørgaard K et al. A nationwide cross-sectional study of urinary albumin excretion rate, arterial blood pressure and blood glucose control in danish children with type 1 diabetes mellitus. Diab Med 1990; 7: 887-97.
3. Diabetes behandling i Danmark – fremtidig organisering. København: Sundhedsstyrelsen; 1994.
4. Højberg AS, Svensson J, Johannesen J, Eising S, Birkebæk NH. Status for de første ti år med Dansk register for børne- og ungdomsdiabetes. Ugeskr Læger 2007; 169: 2106-2108.

Kilde: Vancouver style (uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals)

<http://www.lib.monash.edu.au/tutorials/citing/vancouver.html>

## Vejledning til bilag

På de følgende sider finder du en række bilag med vejledninger og søgetips til forskellige databaser. Vejledningerne kaldes for navigationssedler og giver et overblik over forskellige funktioner i databaserne, overblik over arbejdsgangen i en søgning, hjælp til at finde de rette knapper/ikoner og funktioner mm.

En navigationsseddel består ud over overskriften af 3 kolonner:

- venstre kolonne (**fase**) giver et overblik over de centrale trin i søgeprocessen
- midterkolonnen (**forklaring**) består af små forklaringer
- højre kolonne (**navigation/tast**) indeholder information om, hvordan man navigerer rundt i databasen, - typisk de ikoner eller knapper, der skal aktiveres for at komme videre i søgeprocessen.

Når man bruger navigationsseddelen, skal den læses **vandret**. Dvs. at man tager et trin ad gangen, læser forklaringen og ser, hvordan man navigerer. Derpå går man videre til næste trin osv.


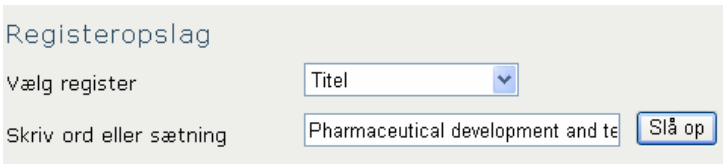


En navigationsseddel er ikke en udførlig forklaring på alle funktioner og muligheder, men en vejledning, der hjælper videre til næste trin ved at fremhæve de vigtigste funktioner. Derfor er det vigtigt også at orienterer sig på skærmen for at få det fulde overblik.

Husk også at konsultere Help-funktionen i de enkelte databaser, hvis du savner oplysninger om databasen, dens søgefaciliteter og funktionalitet.

## Bilag 1 - Procedure for Farm-basen, enkel søgning

Fase	Forklaring	Navigation/tast				
Vælg Farm-basen	Find bøger om et bestemt emne (IKKE artikler)	<a href="http://www.farma.ku.dk/bibliotek">http://www.farma.ku.dk/bibliotek</a> <div>Kviklink FARM - biblioteksbasen</div>				
Enkel søgning	Skriv søgeord (brug engelske eller danske ord).	<div>Vælg felt<div>Alle felter</div></div> <div>Søg efter<div>formulations</div><div>Søg</div></div>				
Se søgeresultat	<p>Oversigt med antal poster (post 1-10 af xx) vises. Klik på titel for at se alle oplysninger om materialet.</p> <p>Under Beholdning vises om materialet er udlånt eller ikke.</p>	<div>2<div>2007</div>Oral lipid-based formulations:</div> <div><table><tr><th>Eksemplarstatus</th><th>Afleveres</th></tr><tr><td>Bog - 30 dage</td><td>10/jul/2008</td></tr></table></div>	Eksemplarstatus	Afleveres	Bog - 30 dage	10/jul/2008
Eksemplarstatus	Afleveres					
Bog - 30 dage	10/jul/2008					
Fremskaffelse af litteratur	<p>Klik Reserver, hvis materialet er udlånt eller i magasin (F2) og indtast CPR-nummer og pinkode</p> <p>Ellers: Retur til søgeresultat</p> <p>Find opstilling på bogen</p> <p>Gå til hylden hvis bogen er hjemme</p>	<div>Reserver</div> <div>Tilbage</div> <div>Opstilling<div>4.5 Ora</div></div>				
Version	01/08-08	DKR				

## Bilag 2 - Procedure for Farm-basen, register-opslag

Fase	Forklaring	Navigation/tast
Vælg Farm-basen		<a href="http://www.farma.ku.dk/bibliotek">http://www.farma.ku.dk/bibliotek</a> 
Register-opslag i titelregisteret	Har du en præcis tidsskrift- eller bogtitel: Skriv titel på tidsskrift eller bog	
Se søgeresultat	Klik på titlen for at se alle oplysninger om materialet	
Fremskaffelse af litteratur	<p>Der kan være elektronisk adgang</p> <p>Hvis ikke: Tjek Beholdning.</p> <p>Hvis materialet er udlånt eller i magasin (F2): -Reserver</p> <p>Indtast CPR-nummer og pinkode</p> <p>Ellers: Find opstilling på tidsskrift eller bog og gå til hylden</p>	
Version	01/08-08	DKR

Bilag 3 - Procedure for søgning og bestilling i Bibliotek.dk		
Fase	Forklaring	Navigation/tast
Vælg Bibliotek.dk	Find bøger på danske biblioteker og artikler fra danske tidsskrifter	<a href="http://bibliotek.dk/">http://bibliotek.dk/</a>
Søg	<p>Vælg almindelig søgning (brug hjælpefunktionerne)</p> <p>Søgningen kan begrænses til danske artikler</p> <p>Søgningerne kan kombineres med "og" eller "eller"</p>	<p><b>Søgning</b></p> <p><b>Artikler</b></p> <p><b>Mine søgninger</b></p>
Se, udvælg og gem søgeresultater	<p>Relevante referencer kan markeres – og gemmes i Min kurv.</p> <p>Fra Min kurv kan referencerne bestilles, udskrives eller e-mailles</p>	<p><input checked="" type="checkbox"/></p> <p><b>Min kurv</b></p> <p><b>Bestil nu &gt;</b></p> <p><b>Udskriv markerede poster &gt;</b>  <b>E-mail markerede poster &gt;</b></p>
Fremskaffelse af litteratur	<p>Bestil bog eller artikel</p> <p>Skriv "FARMA" som biblioteksnavn og find og vælg FARMA som det bibliotek, hvor du vil afhente materialet</p> <p>Udfyld låneroplysninger og bestil materialet</p>	<p><b>Bestil nu &gt;</b></p> <p><b>Find bibliotek &gt;</b></p> <p><b>Vælg bibliotek &gt;</b></p> <p><b>Bestil materiale &gt;</b></p>
Version	01/08-08	DKR

## Bilag 4 - Tips til søgning i PubMed

### Operatorer

#### OR

Søgning på *allergy OR asthma* vil finde referencer til artikler, hvor ordet *allergy* eller ordet *asthma* indgår (evt. er begge ord med i referencen).

#### AND

Søgning på *salmonella AND humans* vil finde referencer, hvor ordet *salmonella* indgår sammen med ordet *humans*.

#### paranteser

Søgning på *salmonella AND (adolescents OR children)* vil finde referencer, hvor ordet *salmonella* indgår sammen med ordet *adolescents* eller ordet *children*.

#### fraser

Søgning på *"drug development"* vil finde referencer, hvor ordene *drug* og *development* står lige ved siden af hinanden (dvs. som en frase). Hvis der ikke bruges anførselstegn omkring *drug development*, vil PubMed i stedet søge på *drug AND development*.

### Trunkering

\* = 0-mange karakterer

Søgning på *pharma\** vil finde referencer, hvor et eller flere af ordene *pharmacists*, *pharmacies*, *pharmacology*, *pharmacogenetics* etc. indgår.

\* kan kun placeres til sidst i et ord (dvs. at *flavo\*ring* ikke er tilladt).

### Details



Da PubMed "tænker selv", dvs. automatisk oversætter visse søgetermer, bør man altid checke Details for at se, hvordan PubMed har fortolket og foretaget søgningen.

### MeSH

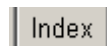
MeSH Database

MeSH-databasen er en thesaurus med alle de kontrollerede emneord (Medical Subject Heading terms), som referencerne i databasen kan få tilføjet for at beskrive artiklernes emne.

Brug MeSH-databasen til at få ideer til søgeord, finde synonymer og relaterede termer.

De nyeste artikler i PubMed (angivet som [PubMed - as supplied by publisher] eller [PubMed - in process]) har endnu ikke fået tildelt MeSH terms.

### Index



Indeholder alle søgbare ord og fraser i databasen. God til at finde ord og fraser.

## Begrænsning og præcisering af søgninger



Ved klik på **Limits** er der mange muligheder for at begrænse sin søgning:

- Publikationsdato
- Artiklens sprog
- Felt (TAG), f.eks. Title, dvs. at søgeordene skal stå i artiklens titel
- \*Human eller Animal
- \*Male eller Female
- \*Publikationstype, f.eks. Review eller Meta-Analysis
- \*Alder

Husk, at de 4 sidste muligheder (\*) for at begrænse søgningen kræver, at artiklerne er blevet indekseret (angivet som [PubMed - indexed for MEDLINE]), dvs. har fået tildelt emneord m.m. De nyeste artikler ("in process" og "supplied by publisher") er ikke blevet indekseret og bliver derfor ikke inkluderet i en søgning med brug af de Limits, der ovenfor er markeret med en \*

## Clipboard



I Clipboard kan markerede referencer gemmes midlertidigt.



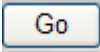

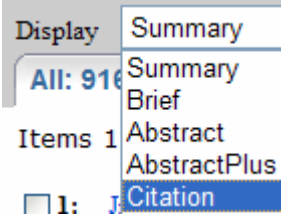
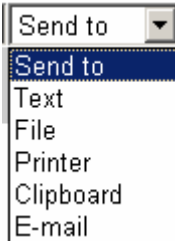

Fra Clipboard kan referencerne printes, gemmes på PC, e-mailes eller gemmes permanent i My NCBI Collections.

## My NCBI



Registrering i My NCBI er gratis. Her kan man gemme søgninger i Searches og søgeresultater i Collections, vælge filtre og få fremhævet sine søgeord med en farve.


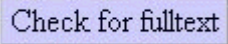



Bilag 5 - Procedure for litteratursøgning i PubMed		
Fase	Forklaring	Navigation/tast
Find søgeord Opstil søgeprofil	Opdel søgeord (på engelsk) i systematiske grupper	
Åben PubMed		<a href="http://www.pubmed.gov">www.pubmed.gov</a>
Søg	<p>Søg hver gruppe af søgeord for sig selv. Brug OR mellem søgeord i hver gruppe. Trunkér evt. med *</p> <p>Gå til søgehistorien</p> <p>Brug AND mellem hver gruppe af søgeord</p> <p>Begræns evt. søgningen</p>	  <p>#1 AND #2 AND #3 </p>  <p>Se papir med søgetips</p>
Se søgeresultater	Vælg fremvisningsformat fx citation.	
Udvælg og gem søgeresultater	<p>Marker relevante referencer</p> <p>Print, gem eller e-mail markerede referencer</p>	<p><input checked="" type="checkbox"/> 3:</p> 
Fremskaffelse af litteratur	<p>Se i f.eks. Abstract-formatet, om der er fuldttekstadgang fra den enkelte reference</p> <p>Hvis ikke:</p>	 <p>Gå til bilag 8 om fremskaffelse af artikler</p>
Version	01/08-08	DKR


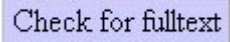




## Bilag 6 - Procedure for at gemme og åbne gemte søgninger i PubMed

Fase	Forklaring	Navigation/tast
Gemme søgning	<p>Gå til søgehistorien</p> <p>Venstre-klik på den søgestreng, der skal gemmes</p> <p>Gem søgningen i My NCBI</p> <p>(Første gang: opret dig som bruger)</p> <p>Log ind i My NCBI med User Name og Password</p> <p>Giv søgningen et navn</p> <p>Vælg evt. email updates</p> <p>Husk at gemme</p>	
Åbne en gemt søgning	<p>Gå til My NCBI</p> <p>Log ind i My NCBI med User Name og Password</p> <p>Gå til de gemte søgninger</p> <p>I Searches kan hele søgningen gentages ved at klikke på dens navn,</p> <p>- eller man kan nøjes med at se nye resultater, siden søgningen sidst blev foretaget</p>	
Version	01/08-08	DKR

## Bilag 7 - Procedure for fremskaffelse af litteratur

Fase	Forklaring	Navigation/tast
Udvalgte referencer i en database	Se om der er fuldttekst adgang. Hvis ikke:	 
Vælg FARMA	<p>FARM-basen er bibliotekets database over bøger og tidsskrifter, både i papir og elektronisk</p> <p>Tjek, om FARMA har det, du søger, ved at slå op på den præcise titel</p>	<p><a href="http://www.farma.ku.dk/bibliotek">www.farma.ku.dk/bibliotek</a></p> <p><b>Kviklink</b> FARM - biblioteksbasen</p> <p>Gå til bilag 2 for FARM-basen, Register opslag</p>
Vælg Bibliotek.dk	<p>Har FARMA ikke det, du søger, kan du prøve Bibliotek.dk, som er en fælles database for alle biblioteker i Danmark</p> <p>Tjek, om det, du søger, findes i Danmark ved at slå titlen op i registeret</p> <p>Hvis ja, kan du bestille</p>	<p><a href="http://www.bibliotek.dk">www.bibliotek.dk</a></p> <div data-bbox="790 1176 1332 1245"> <p>Titel </p> <p>Slå titel op i registeret &gt;</p> </div> <p><b>Bestil periodicum &gt;</b></p>
Fjernlån	<p>Hvis du ikke fandt det, du søger, i hverken FARM-basen eller Bibliotek.dk, kan du bruge FARMA bestillingsblanket</p> <p>Fjernlånet skaffer relevant faglitteratur hjem til ansatte og studerende ved Det Farmaceutiske Fakultet mod evt. betaling.</p>	<p><a href="http://www.farma.ku.dk/index.php/Bestil-litteratur/5562/0/">http://www.farma.ku.dk/index.php/Bestil-litteratur/5562/0/</a></p>
Version	01/08-08	DKR

## Bilag 8 - Procedure for fremskaffelse af artikler

Fase	Forklaring	Navigation/tast
Udvalgte referencer i en database	Se om der er fuldttekst adgang. Hvis ikke:	 
Vælg TDNet	I TDNet er alle FARMA's elektroniske tidsskrifter registreret  Tjek, om FARMA har tidsskriftet med artiklen, du søger, ved at slå op på tidsskriftets titel	<a href="http://tidsskrifter.deff.dk">tidsskrifter.deff.dk</a>  Quick Search <input type="text" value="Journal Title"/>  
Vælg Bibliotek.dk	Har FARMA ikke det, du søger, kan du prøve Bibliotek.dk, som er en fælles database for alle biblioteker i Danmark  Tjek, om det, du søger, findes i Danmark ved at slå titlen op i registeret  Hvis ja, kan du bestille	<a href="http://www.bibliotek.dk">www.bibliotek.dk</a>  Titel  <input type="text"/> Slå titel op i registeret >  
Fjernlån	Hvis du ikke fandt det, du søger, i hverken TDNet eller Bibliotek.dk, kan du bruge FARMA's bestillingsblanket  FARMA skaffer relevant faglitteratur hjem til ansatte og studerende ved Det Farmaceutiske Fakultet. Anskaffelsen kan være pålagt et gebyr.	<a href="http://www.farma.ku.dk/index.php/Bestil-litteratur/5562/0/">http://www.farma.ku.dk/index.php/Bestil-litteratur/5562/0/</a>
Version	01/08-08	DKR

## Bilag 9 – Bogliste

### 3.96 Sax

Lewis RJ, editor. **Saxs dangerous properties of industrial materials**. 11th ed. New York: Van Nostrand Reinhold; 2004.

Kortfattede data vedr. tusindvis af stoffer, som bliver brugt i industrien og laboratorier. Hver indførsel rummer en mængde oplysninger som f.eks. bruttoformel og molekylvægt, fysiske egenskaber, synonymer, toksikologiske data, transportkode, sundhedsskadelige effekter etc.

### 4.0 Hag

von Bruchhausen F, editor. **Hagers Handbuch der pharmazeutischen Praxis**. 5th ed. Berlin: Springer Verlag; 1990-.

Hele det farmaceutiske område dækkes meget grundigt af dette værk. Henvender sig både til apoteksfarmaceuter, ansatte i den farmaceutiske industri og studerende og forskere inden for lægemiddelområdet. Indeholder meget udførlige stofmonografier (beskrivelser), samt beskrivelse af lægeplanter/ droger og deres indholdsstoffer.

Hvert bind har en indholdsfortegnelse foran og der findes et samlet register til hele værket i et registerbind. Husk også at konsultere de opdaterede supplementsbind.

### 4.0 Pha

Kleemann, A ... [et al.] editors. **Pharmaceutical substances**. 4th ed. Stuttgart: Thieme; 2001.

Opslagsværk indeholdende oplysninger om ca. 2300 aktive lægemiddelstoffer. Hver stofbeskrivelse indeholder oplysninger om kemisk struktur, nomenklatur (også handelsnavne), syntesemetoder (skematiske), medicinsk anvendelse, toksikologiske data m.m. Haves også som elektronisk udgave.

<http://www.thieme-chemistry.com/thieme-chemistry/ps/prod/>

### 4.2 Eur

Council of Europe. **European Pharmacopoeia 2008**. 6th ed. Strasbourg: Council of Europe; 2007. Supplement 2008-.

Den gældende farmakopé for EU, i daglig tale kaldet Ph.Eur, med beskrivelser af de krav der stilles til kvaliteten af råvarer og lægemidler. Indeholder udover standarder (monografier) for råvarer, der anvendes til lægemiddelfremstilling også generelle afsnit med standarder for lægemiddelformer og beskrivelser af analysemetoder, reagenser, emballagematerialer m.v. Standarderne i den europæiske farmakopé sættes i kraft i Danmark med bekendtgørelsen "Danske Lægemiddelstandarder" (DLS, se denne), som publiceres af Lægemiddelstyrelsen. Også elektronisk adgang via FARMA's netværk.

### 4.3 Dan

Lægemiddelstyrelsen. **Danske Lægemiddelstandarder 2008.0**. København: 2008.

Danske Lægemiddelstandarder (**DLS**) indeholder standarder, som ikke er beskrevet i Ph. Eur., men som alligevel gælder for lægemidler på det danske marked. Fuldtekststudgave på Lægemiddelstyrelsens hjemmeside på adressen:

<http://www.laegemiddelstyrelsen.dk/db/filarkiv/6639/DLS2007.2.pdf>

#### 4.3 Mar

Sweetman SC, editor. **Martindale: the complete drug reference**. 35rd ed. London: Pharmaceutical Press; 2007.

Martindale er en håndbog, som indeholder ensartede oplysninger om lægemidlers virkning, anvendelse, egenskaber og bivirkninger. Der medtages lægemidler fra hele verden.

Brug registeret bag i bogen, når du skal finde oplysninger i Martindale. Medtager struktur.

Martindale er ikke autoriseret af offentlige myndigheder, som f.eks. de forskellige landes farmakopéer. Men Martindale giver henvisninger til de enkelte landes farmakopéer i beskrivelsen af lægemidlerne.

#### 4.3 Med

Petersen C, red. **Medicin.dk 2008**. København: Infomatum; 2007.

Fortegnelse over alle markedsførte humane lægemidler, der forhandles i Danmark. Kataloget er delt op i en almen del med bl.a. beskrivelser af de terapeutiske hovedgrupper og en alfabetisk opbygget del med beskrivelser af de enkelte præparater.

Præparatbeskrivelserne indeholder oplysninger om virkemåde, indikation, dosering, interaktion, bivirkning m.m. Tidl. titel Lægemedelkataloget.

Også elektronisk adgang på <http://www.medicin.dk>

#### 4.5 Enc

Swarbrick J, editors. **Encyclopedia of pharmaceutical technology**. 2nd ed. New York, NY: Informa Healthcare; 2007. Vol. 1-6.

Et opslagsværk/leksikon, som omhandler lægemidler og lægemiddelformer. Man kan her få generelle oplysninger om, hvordan man designer et lægemiddel, udvikler det, fremstiller det og den lovmæssige regulering, samt beskrivelser af apparater og metoder (under ét kaldet farmaceutisk teknologi).

Efter hver artikel findes en liste over referencer, (en litteraturliste), hvor man kan læse mere om emnet.

#### 4.5 Han

Rowe RC, Sheskey PJ, Siân CO, editors. **Handbook of pharmaceutical excipients**. 5th ed. London: Pharmaceutical Press; 2006.

En håndbog hvor du kan finde oplysninger om hjælpestoffer, der anvendes ved fremstilling af farmaceutiske præparater (tabletter etc.). Der gives en systematisk beskrivelse af kemiske og fysiske egenskaber ved hjælpestofferne.

Udover at behandle hjælpestofferne i lægemidler, omfatter bogen også hjælpestoffer man bruger ved fremstilling af kosmetik og fødevarer.

#### 4.5 Han

Niazi SK. **Handbook of pharmaceutical manufacturing formulations**. Boca Raton, FL: CRC Press; 2004-. Vol. 1-6.

Referenceværk med fremstillingsforskrifter for en række lægemidler. Hvert bind omhandler en specifik type af farmaceutiske formuleringer (tabletter, sterile lægemidler m.fl.) og beskriver desuden almene forhold ved fremstilling af denne type af lægemidler.

#### 8.0 Ana

Looft, M. **Anatomi og fysiologi**. 3. udg. København: Munksgaard Danmark; 1998.

Lærebog til social- og sundhedsassistentelever om kroppens opbygning og funktion med eksempler fra hverdagen.

#### 8.0 Bas

Schoeder T red. **Basisbog i medicin og kirurgi**. 4. udg. København: Munksgaard Danmark; 2007. Lærebog for medicinstuderende i intern medicin og kirurgi. De mest almindelig sygdomme er medtaget. Hver sygdom inddelt i tre hovedafsnit: Generelt

(sygdommens definition mm), kliniske fund (symptomer mm) og forløb (komplikationer, behandling mm).

### 8.0 Dor

**Dorlands illustrated medical dictionary.** 30th ed. Philadelphia, PA: Saunders; 2003.

Er en amerikansk "klinisk ordbog". Indeholder, som titlen siger, også illustrationer. En grundig og troværdig ordbog.

### 8.0 Kli

Holm-Nielsen N, red. **Klinisk ordbog.** 16. udg. København: Munksgaard; 2004.

Opbygget som en ordbog fra A til Å. Udkommer jævnligt i ny udgave. Du kan slå op på en enkelt sygdom eller et symptom og få en definition. Ordbogen dækker både human- og veterinærmedicin (altså både mennesker og dyr).

Du skal være opmærksom på, at sygdomsbetegnelser og anatomiske navne for det meste er anført på latin. Visse sygdomme og begreber er desuden anført med den danske betegnelse. findes ligeledes i elektronisk udgave på én af Pc'erne i biblioteket.

### 8.0 Med

Munck J red. **Det medicinerede menneske.** 2.udg. København: Det Farmaceutiske universitet; 2007. Temabog til kemi og biologi i gymnasiet med afsæt i lægemiddelrelateret emner.

### 8.0 Med

Hansen NE, Haunsø S, Schaffalitzky de Muckadell OB, editors. **Medicinsk kompendium.** 16. udg. København: Nyt Nordisk Forlag; 2004.

Er en håndbog og samtidig lærebog i intern medicin for danske medicinstuderende. Indeholder beskrivelse af de kliniske sygdomsbilleder med diagnostik, præventiv medicin, socialmedicin o.m.a. Desuden en nyttig oversigt over de hyppigst anvendte forkortelser.

### 8.0 Pol

Langer, JW. **Politikens store lægebog.** 4. udg. København: Politikens Forlag, 2000.

Medicinsk opslagsværk. Beskrivelser af akutte sundhedsproblemer, symptomer og deres betydning, forebyggende helbredsundersøgelser samt sygdomme og deres behandling.

### 8.1 Bas

Kampmann JP, Simonsen U, editors. **Basal og klinisk farmakologi.** 3. udg. København: FADL's Forlag; 2007. Består af tre dele. Del 1 indføring i den basale farmakologi med omtale af lægemidlers farmakodynamik, farmakokinetik og receptorsystemer. Del 2 omhandler farmakoterapi og den organ relaterede specielle farmakologi. Del 3 kliniske farmakologi, doping og naturlægemidler.

### 8.1 Pha

Brunton LL, editor. **The pharmacological basis of therapeutics.** 11th ed. New York, NY: McGraw-Hill; 2006.

Goodman og Gilman, som den kaldes i daglig tale, er et farmakologisk opslagsværk.

Farmakologi er, kort fortalt, læren om lægemidlers egenskaber og virkning på krop og sind.

Indholdsfortegnelsen foran i bogen viser, at bogen er opdelt i kapitler, som omhandler brug af lægemidler i forbindelse med specielle sygdomme, og hvordan de virker i kroppen.

Igen er det meget vigtigt, at du bruger registeret bag i bogen som indgang. Efter hvert kapitel er der en lang litteraturliste.

### 8.8. Bas

Guldager S. **Basal sygdomslære.** København: Munksgaard Danmark; 2006.

Bogen giver den studerende viden om de basale sygdomsprocesser i kroppen, i organsystemerne, i organernes væv og i vævenes celler.

### **8.8 Bas**

Schulze S, Schoeder TV. **Basisbog i sygdomslære**. København: Munksgaard Danmark; 2005. Lærebog for de mellemlange sundhedsuddannelser. De mest almindelige sygdomme er medtaget. Hver sygdom inddelt i tre hovedafsnit: Generelt (sygdommens definition mm), kliniske fund (symptomer mm) og forløb (komplikationer, behandling mm).

### **8.8. Med**

Pedersen C. et al. **Medicinske sygdomme: sygdomslære og sygepleje**. København: Nyt Nordisk Forlag; 2005.

Lærebog for sygeplejestuderende. Hovedgrupperne inden for de medicinske sygdomme er beskrevet bla. infektionssygdomme og allergi. Livsstilssygdomme er beskrevet. Bogen er skrevet af læger og sygeplejersker.

### **8.8. Pat**

Vyberg M. **Patologi og farmakologi**. 2. udg. København: FADL's Forlag; 2006.

Bogen omhandler almen patologisk anatomi, cellebiologi, mikrobiologi og organrelateret patologisk anatomi. Kort gennemgang af almen og centrale områder af farmakologi. Historiske hovedtræk og metodelære. Faglige termer forklaret samt ordliste.

### **8.81 Inf**

Kjeld K, red. **Infektionssygdomme og mikrobiologi**. København: Akademisk Forlag, 2006. Omhandler infektionsmedicin, klinisk mikrobiologi, diagnostik og behandling af infektioner.